

2.

Vos pradėjus švisti Ancius tingiai pramerkia akis ir toliau tįso lovoje, žvelgdamas į siaurą šviesos srautą, kuris, radęs tarpelį užuolaidoje, nekantriai veržiasi vidun lyg cigaretės dūmas, iškvėptas kekšės, paryčiais vis dar lūkuriuojančios kliento. Kambaryje garsiai tiks laikrodis, Ancius išmoko jį ignoruoti, bet šįryt tiksėjimas skamba garsiau nei įprastai.

– Jurga?

„Ne, tegul dar pamiega.“

Vakar jie šoko lyg išprotėję, lyg nutrūkę nuo grandinių, visai nutrūkę, muzika ir brendis, po to vėl muzika, ir dar šampanas, daug šampano, Jurga šampano nemėgsta, bet ta muzika pakeitė jo skonį.

„Dabar jis man patinka“, – kalbėjo šokdama.

Visi lyg išprotėję... Gal dėl oro? Pavasaris toks ankstyvas, o dar tik kovo pradžia, norisi išprotėti kartu su gamta, keltis ir skristi, almėti kartu su upeliais, prasikalti iš po žemių, stiebtis, kilti nusimetus visą naštą nuo pečių, viską, kas slegia, palikus ten, kur kirminai...

„Keista, galvos nė kiek neskauda, o juk turėtų, pagirios visada sunkios, tik krūtinę veržia... Hmm, matyt, tikrai dėl oro.“

– Jurga?

„Reikia nusipirkti bilietus ir nuskristi į Boloniją, ten jau turbūt viskas žydi. Palikti darbus, užsakymus, klientus, velniop visus ir viską, restoranėlis su jūrų gėrybėmis, mažas jaukus viešbutukas beveik miesto centre, vakarienė vis kitoje užkandinėje... Laikrodis, kodėl jis taip garsiai tiks? Benas dabar ant bangos, ras, kas mus pavaduos, jis vakar irgi buvo lyg išprotėjęs, kas daugiau gali taip šokti? Bliamba, tiek metų pažįsti žmogų, manai, kad jo abi kojos kairios, o tada staiga pamatai, kad jis gali ir šitaip...“

– Jurga? – atbula ranka Ancius švelniai siekteli jos klubo. Visada taip daro – atbula ranka, Jurga neleidžia į ją žiūrėti, kol negrįš iš vonios. „Nespoksok – rytais aš nublukusi“, – niurzga ir keliasi, po to ilgai negrįžta. Nesvarbu, Ancius palauks, kiek reikia, tada vonios kambarys prisipildys jos kvapo, ir Ancius netrukdomas panirs į jį lyg į vandenį.

– Jurga? – Anciaus rankos niekas nepasitinka, patalas kitoje pusėje nepalietas, pagalvėje nė duobutės, ant grindų nesimėto Jurgos drabužiai, rankinė lyg alkana nežioji prasegta ant kėdės.

Ancius staigiai atsisėda lovoje ir dar sykį apsidairo. Ar jie grįžo kartu, ar jis tik įsivaizdavo? Štai pamena puikiai: jis rakina duris, Jurga lengvai apsvaigusi, labiau nuo muzikos ir šokio nei nuo alkoholio, lyg turėtų jam imunitetą, plona suknelės petnešėlė alkūnės linkyje, pirštai keliauja nuoga nugara žemyn, nekantriai, lyg kažko nerasdami, vėl pakyla, blyksteli žiedo akis, stiklinė krenta bet nedūžta, tik bumbteli, tamsi dėmė ant kilimo, bjaurus keiksmožodis, užstrigęs gerklėje lyg žuvies kaulas...

O tada...

Tada tamsa.

Ne, ne tamsa, tik sapnas, tik slogus košmaras... Tas apšepęs senis, prasmirdęs myžalais, jis nebesėdi prie parduotuvės, nebeprašinėja centų, skylę sienoje seniai užtaisė, ką jis veikia šalia „Horizonto“? Senis knisasi šiukšliadėžėje, šnarpščia nosimi, žalias snarglys nutįsta ir tekšteli ant asfalto, vėl knisasi, baltos striukės rankovės per trumpos ir purvinos iki alkūnių, atsisukęs šiepiasi. Ne, nesišypso, tikrai šiepiasi, lyg būtų pasiutęs.

– Ko spoksai, pidryla? Aš nečiulpiu, putės man patinka, išnešk geriau šnapso. Ką, bene gaila tėvukui?

Anciaus galvoje tuščia, bet ta tuštuma kitokia nei vakar – nepažįstama ir nejauki, tik krūtinę veržia, matyt, visgi dėl oro... Jis keliasi, susiranda mobilųjį, bet Jurga neatsako. Nei į pirmą, nei į penktą skambutį.

Tas sapnas toks ryškus ir pilnas pykčio. Kada pastarąjį kartą Ancius taip pyko? Nepyko, niekada taip nepyko, taip pykti žmogus negali, tik žvėris taip moka. Įsiutęs žvėris. Laukiantis savo valandos, savojo monospektaklio. Kas išleido šitą padarą? Kas atrakino jo kalėjimo grotas?

Ancius paleidžia tokį karštą vandenį, kokį tik gali išverti, ir stovi po srove tol, kol dušo kabina prisipildo tiršto garo. O tada ledinis vanduo – lyg krioklys, užimantis kvapą. Kaimynai visada sužino, kada Ancius paleidžia ledinį. Geriau būtų atvirksčiai, bet atvirksčiai negalima, antraip vidinė dilbio pusė degte dega, devyni apgamėliai žioruoja, pleškina odą, skverbiasi kiaurai raumenis, kiaurai kaulus lyg devyni įkaitinti virbalai inkvizitoriaus rankose. Kam rūpi, kokia tvarka bėga vanduo? Babai rūpėjo. „Vaikeliuk,

pirma karštis ir tik po to šaltis, – sakydavo baba. – Pirma gyvenimas, po to mirtis, tik taip, ne atvirksčiai. Aš išprašiau, *ji* nusileido. Dabar toks tavo likimas. Tik mamai nesakyk.“ Jis ir nesakė, nes mama, pamačiusi apgamėlius, tampė jį pas visokius gydytojus. Kaip čia taip – ėmė ir staiga atsirado, ne vienas, ne du, o visi devyni, bac – ir atsirado? Nesakė ir gydytojams, kad jei sapnas toks, kad norisi klykti iš siaubo, apgamėliai visai nebe apgamėliai, tik kas tada? „Tai ženklas, – atsidusdavo baba, – *ji* tave įsidėmėjo, bet paleido – sakau gi, aš išprašiau.“

Ancius nuvalo apgaravusį veidrodį, ima šukas. Pamačius save rankos nieko nebenulaiko: tiesiai viršum saulės rezginio stiebiasi dar šviežias sodriai rožinis randas, kone iki Adomo obuolio. Bjaurus, nelygiais kraštais, lyg kas būtų milžinišku nagu perdrėskęs, o paskui nesusiuvęs, tik sustatęs audinius į vietą ten, kur jiems ir priklauso būti. Ancius žvelgia į savo atvaizdą, po ledinio dušo paprastai reikia laiko apšilti, bet dabar prakaitas tiesiog srūte srūva. „Ko spoksai, pidryla? Šnapso. Girdi? Tėvukui burna išdžiūvo.“ Senis taip dvokia, kad jį net supykina, bet Ancius eina artyn, neskuba, lėtai, kad neišgąsdintų, senis traukiasi, tik trauktis nebėra kur, senio akys iš baimės išvirsta, pasklinda šviežio šlapimo kvapas, greta senų myžalų šviežias beveik kvepia, senis šiepiasi dabar jau ne kaip pasiutęs, o kaip auka, tik rėkti negali, mėgina, bet nepavyksta – burna išties išdžiūvo...

Ancius dar kartą lenda po dušu – karštis ir šaltis, karštis ir šaltis, karštis ir šaltis, dabar tyliai, kaimynams nereikia žinoti, bet senis tebestovi prisišliejęs prie sienos, tik jo galva įsikniaubusi Anciuui į krūtinę, rankos mataruoja į šalis, lyg traukulių tampomos,

balta striukė moteriška, rankovių galai puošti gėlėmis, to per purvą nepamatysi. O paskui senis sukniumba kur stovėjęs, lyg šlykštus kiauras maišas, sudvisęs ir nebereikalingas.

Suskamba Anciaus telefonas – pagaliau Jurga. Ancius brūkštelį žalią rutuliuką aukštyn, tačiau kalbėti nėra jėgų.

– Alio, Andriau? Andriau! Ko tyli? Policija pas mus, atvažiuok, rado negyvą bomžą firmos teritorijoje, sako, be veido, lyg apgraužtas, lyg rūgštis apipiltas, įsivaizduoji? Turi atvažiuoti, nes visus jau apklausė, tavęs vieno nėra. Sėsk į taksą ir atvaryk, rimtai čia viskas, girdi? Nieko namo neišleis, kol visų neapklaus. Andriau, girdi mane?

Ancius nebesiklauso. Kojos lyg švininės, o kvėpavimas greitas ir negilus. Kambarys tik siūbuoja, nusitvertų ko nors, bet sienos nutolusios per šviesmečius. Ancius išgirsta – kažkas dusliai bumbteli, gal jis ne vienas namie? Kūnas tarsi nutirpęs, tarsi svetimas, bet kvėpuoti pasidaro daug lengviau. Ir lubos nebesiūbuoja, jos lyg užsistovėjęs pavasario sniegas, tik nušiktas musių. Ancius nugara jaučia storus vilnonius kilimo siūlus, rodos, net jų baltumą jaučia, kas nurišo šitą kilimą? Gal baba? Jausmas, lyg gulėtumei ant princo pelerinos, bet pelerina po žemėmis, tai jis pamena, gerai pamena, jis ją pakasė, iš tiesų pakasė, ne susapnavo, tada sapnuose dažnai juokdavosi, ir senis tada dar buvo gyvas.

Apgamėliai nutilo, tik šaltas prakaitas žliaugia...

„Jurga, atverk langą!“

Laikrodis tiksi, jo viduje turbūt sėdi mažas raukšlėtas nykštukas ir plaktuku daužo, daužo į kamertoną, din!.. din!.. din!.. Užmušti reikia tą nykštuką, sutraiškyti batų lyg tarakoną, kad nutiltų! Kad vieną kartą nutiltų...

Pasigirsta skambutis, bet Ancius nenusiteikęs kalbėti, ne dabar, ne šiandien, bet skambutis nenutyla. „Aš atskambinsiu, – murma Ancius, – kai turėsiu laiko...“ Prakaitas beveik nudžiūvo. „Kodėl tos musės šika ant lubų?“ Jau nebeskambina, tik beldžia. Du kartus, vėl du kartus, vėl ir vėl, nejau tai dar vienas nykštukas? „Kur tie prakeikti batai? Uždaužysiu abu, prisiekiu...“

Kažkas rakina duris, Ancius apsverčia ant pilvo, nenori, kad Jurga jį tokį pamatytų. „Lyg paskerstas“, – pasakys ji. „Kaip pirštu į akį“, – pritaras Ancius, juk jis niekada su ja nesiginčija.

– Andriau! Dieve! Ar tau viskas gerai? – Ancius pajunta tvirtas šiurkščias rankas, besispraudžiančias po pažastimis. – Gal pakviesti greitąją? Nu ir pavarei vakar, sakiau, nepersistenk, toks kiekis brendžio ne tavo kinkoms. Pasėdėsi, gerai? Nepargriūsi? Atnešiu tau vandens.

Leo nubraukia šlapius plaukus Anciuui nuo kaktos, švelniai paplekšnoja per skruostą.

– Ką tu čia darai? – Ancius stiklinėmis akimis nužvelgia kambarį ieškodamas Jurgos, bet čia tik Leo. Paltas prisigėręs rūkalų kvapo, marškinių apykaklė prasagstyta, kaklaraštis nusisukęs.

– Negirdėjai? Skambinau į duris, po to beldžiausi. Jurga raktus davė. Labai susirūpino, kad tu su ja nekalbėjai, prašė užvažiuoti ir patikrinti. Ne paslaptis, kad pagirios ne tavo arkliukas. Policija visus jau apklausė, tavęs vieno laukia. Juk Jurga sakė tau apie bomžą?

– Sakė, – Ancius giliai atsidūsta ir pamėgina atsistoti.

– Ei, ei, vaikinė! Neskubėk! Dar vėl iškrisi iš padų. – Leo čiumpa Anciuui už žasto ir pasodina į fotelį.

– Būk geras, atnešk man atsigerti.

– Žinoma, – Leo pašoka eiti į virtuvę, bet stabteli ir taria: – Žinai, net juokas, užvakar sugedo stebėjimo kamera, kaip tik ta, kuri filmuoja akligatvį su konteineriais... Sutapk tu man taip. Diana jį rado. Nesupratau, ko ji ten ėjo, juk ten tik konteineriai... Buhalterė sakė, kad išbėgo visa apsižliumbusi, o paskui grįžo klykdamą. Iš pradžių pagalvojom, kad vaidina arba pergėrė ir stogas nučiuožė. O Benas – tikras gyvulys, nei priėjo, nei apkabino... Žinotų dabar policija, kas tą bomžą patvarkė... Girdėjau, vaizdelis ne iš maloniųjų... Klausyk, aš turiu alkazelcerio, gal kalsi su vandeniu?

Ancius linkteli:

– Kalsiu... Leo?

– Ką? – atsiliepia iš virtuvės. Spintelėje dzingsi indai, pasigirsta vandens šniokštimas.

– Man jau daug geriau, palik alkazelcerį ir palauk manęs mašinoje. Dvidešimt minučių ir ateinu.

– Tikrai geriau? – Leo išdygsta tarpduryje su didele stikline vandens ir šnypščiančia tablete ant dugno.

– Geriau, – Ancius pabando nusišypsoti.

– Nu ok, kaip pasakysi. Dvidešimt minučių. Paskambinsiu Jurgai, kad greitai būsim.

Ancius palaukia, kol trinktelės buto durys, šoka iš fotelio ir puola prie veidrodžio. Vos matomas rausvas brūkšnys, beveik tiesus, beveik lygiais kraštais, nesuprasi – netyčia persibrėžė krisdamas ar tiesiog smarkiau pasikasė nagu.

– Šūdas! – iškvepia su palengvėjimu. – Šūdas! Šūdas! Šūdas! Tai tik sapnas, tik dar vienas košmaras... Andriau, tu tikrai pavarai.

„Andriau? – Ancius nustebęs šypstelė. – Kodėl ne Anciau?“ – pagalvos apie tai paskui.

Palei spintą nuslydę nuo pakabo ant grindų voliojasi melsvi vakarykščiai marškiniai. Ancius virpančiomis rankomis juos pakelia, tikėdamasis išvysti kraujo pėdsakus, purvo ar prikepusių plaukų ar dar ko nors panašaus, tačiau pamato tik nedidelę dėmelę nuo pomidorų padažo. Dar trūksta kelių sagų, nieko tokio – po vakarėlių kartais taip nutinka. Jis apžiūri savo švarką ir striukę, kelnes, bet drabužiai kaip drabužiai, ne pirmo šviežumo, tik susiglamžę labiau nei įprastai.

Ancius apsišlaksto veidą vandeniu, išsivalo dantis, užsivelka švairius marškinius ir naujus dar nedėvėtus džinsus. Tada atitraukia užuolaidas ir praveria langą. Pavasaris vis dar eina iš proto, gatvėje isteriškai skalija šuo, tolyn nuburzgia lengvasis automobilis.

„Hmm“, – Ancius žvilgteli į laikrodį. Dar penkios minutės. Jis akimirka pamąsto, paima šiukšlių maišą iš virtuvės, įgrūda ten savo melsvus marškinius, užsimeta ant pečių striukę ir, užtrenkęs duris, nusileidžia laiptais.